

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Vlieger te HOFSTADE

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	22889
Instelling	Vrije Basisschool - De Vlieger
Directeur	Patrick COPPENS
Adres	Hofstade-Dorp 44 - 9308 HOFSTADE
Telefoon	053-78.73.99
Fax	053-78.73.98
E-mail	directie@vbsdevlieger.be
Website	www.vbsdevlieger.be
Bestuur van de instelling	Schoolbest.Ges. Vrije Basisschool
Adres	Hofstade-Dorp 44 - 9308 HOFSTADE
Scholengemeenschap	UNIKA
Adres	Gravin de Robianostraat 4 - 9308 GIJZEGEM
CLB	Vrij CLB Aalst
Adres	Langestraat 12 - 9300 AALST
Dagen van het doorlichtingsbezoek	04/11/2013 - 05/11/2013 - 07/11/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	07/11/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	29/11/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Eric Van Laere
Teamleden	Patrick Durieux
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en muzische vorming.....	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	15
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	17
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	19
4.2 Leerbegeleiding	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	24
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	27
6.1 Wat doet de school goed?.....	27
6.2 Wat kan de school verbeteren?	28
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	28
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	29
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	29

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije basisschool De Vlieger richt in het centrum van Hofstade, deelgemeente van Aalst, kleuter- en lager onderwijs in. Even verderop ligt de gemeentelijke basisschool. De school rekruteert haar leerlingen vooral uit de onmiddellijke omgeving. Het aandeel kinderen met een lage sociaal-economische status is niet groot maar licht stijgend. De voorheen dalende trend in het leerlingenaantal is sinds een vijftal jaren duidelijk omgebogen. Voor het vervolgonderwijs zijn de leerlingen vooral aangewezen op Aalst of Gijzegem en halen daar goede resultaten.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kleuterafdeling voor de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming aan haar maatschappelijke verplichting voldoet. Het team streeft de ontwikkelingsdoelen voor beide leergebieden in voldoende mate na. We stellen dit vast vanuit de documenten en de didactische praktijk in de klassen. In elke kleuterklas wordt gewerkt met thema's uit de leefwereld van de kinderen en waarin de wereldoriënterende en muzische inhouden geïntegreerd aan bod komen. Bij het voorbereiden en plannen van deze thema's selecteren de leerkrachten doelstellingen en activiteiten die de verschillende domeinen van wereldoriëntatie en muzische vorming evenwichtig aan bod brengen. De kleuters krijgen kansen om te exploreren en experimenteren. Toch is de didactische aanpak van muzische vorming nog vaak productgericht. Dat vermindert de mogelijkheden voor de kleuters om zich creatief te uiten.

In de lagere afdeling bereiken de leerkrachten de eindtermen wereldoriëntatie in voldoende mate. Het team bewaakt het aanbod van het leergebied op basis van het leerplan en opteert terecht voor een thematische benadering, waarbij leerlingen naar de werkelijkheid leren kijken vanuit verschillende invalshoeken. De klaspraktijk toont echter aan dat meerdere leerkrachten dit principe van de multiperspectiviteit niet altijd in de praktijk brengen. Het team ontwikkelt een aantal waardevolle didactische initiatieven. In schooloverstijgende toetsen behalen leerlingen goede resultaten. Toch is de schooleigen evaluatie- en rapporteringspraktijk nog duidelijk voor bijsturing vatbaar.

Muzische opvoeding in de lagere afdeling voldoet niet omdat het team de eindtermen binnen de verschillende domeinen van het leergebied in onvoldoende mate met de leerlingen bereikt. De leerkrachten houden weliswaar met het oog op verantwoording, een doelenlijst bij om de volledigheid van het aanbod volgens het leerplan aan te duiden en een overzicht om het evenwicht tussen de verschillende domeinen van het leergebied aan te geven. Ze beschikken echter niet over een schooleigen groeilijn die de graduele opbouw van een aantal muzische vaardigheden en attitudes aangeeft. Daardoor missen de leerkrachten een beeld van de leerweg van de kinderen naar het bereiken van de eindtermen. De didactische praktijk spoort onvoldoende met de fundamentele krachtlijnen en de visie van het leerplan. Het muzisch proces, waarbij beschouwen en creëren voorop staan, verloopt in de meeste klassen vooral leerkrachtgestuurd. In de bijgewoonde muzische activiteiten blijven kansen tot actief, creatief en probleemoplossend leren van de leerlingen vaak onbenut door een overwegend productgerichte aanpak of het aanbrengen van een techniek. In de realisaties van de kinderen en in de evaluatiepraktijk is het muzisch-creatieve proces te weinig terug te vinden.

Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie ook de kwaliteit van twee processen die het onderwijs positief kunnen beïnvloeden. Het betreft de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten en de leerbegeleiding van de leerlingen.

Uit dit kwaliteitsonderzoek blijkt dat de school voorziet in voldoende kansen om de professionaliteit van de leerkrachten te bevorderen en te ondersteunen. Het gaat daarbij zowel over teamgerichte als persoonlijk initiatieven. Enkele begeleidings- of nascholingsinitiatieven laten duidelijk een professioneel spoor achter in het didactisch handelen van de leerkrachten. De implementatie van het doelgericht plannen in de kleuterschool, het werken met het digitale zorgplatform en de initiatieven en materialen voor leesbevordering op schoolniveau zijn daar sprekende voorbeelden van. Toch blijft het effect van een aantal andere professionaliseringsinitiatieven eerder beperkt. Voor de didactische aanpak van muzische vorming kunnen de leerkrachten hun deskundigheid nog verder verhogen.

Het team heeft een behoorlijk doelgerichte en breed ondersteunende leerbegeleiding uitgebouwd, die leidt tot een doeltreffende zorgwerking. De school heeft haar visie op leerbegeleiding vertaald in een ruime omkadering. De zorgcoördinator coördineert de zorgwerking. De klasleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg en zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling is een zorgleerkracht beschikbaar voor kind- en leerkrachtgerichte ondersteuning. Volgens het zorgteam is er een nauwe samenwerking met het centrum voor leerlingbegeleiding (CLB). De besluiten van het zorgoverleg en het multidisciplinair overleg (MDO), observaties van de leerlingen, resultaten van leerlingvolgtoetsen en acties vinden we terug in het digitaal zorgplatform. Voor een aantal kinderen schakelt het team externe hulpverleners in. De school heeft een zorgzame opvang en aandacht voor kinderen met een geringe sociaal-economische status (SES). Overlegmomenten binnen de scholengemeenschap biedt de zorgcoördinator de kans om van collega's te leren en om vernieuwingsinitiatieven te introduceren of zorgmaterialen aan te maken of in te voeren. Ook het schoolinterne zorgoverleg draagt daartoe bij.

Het algemeen beleid van de school wordt gedragen door een gedreven directeur die in zijn leiderschap vooral accenten wil leggen op het welbevinden van de leerkrachten en de leerlingen, op de zorg voor de schoolaccommodatie en op de algemene goede werking van de school met sterke leerlingenresultaten. Hij maakt zijn verwachtingen ten aanzien van de leerkrachten bekend en hij wil er ook over waken dat afspraken opgevolgd worden. Binnen het pedagogisch-didactische luik van zijn opdracht heeft hij vooral een gelijkgerichte en doelgerichte werking van de leerkrachten op het oog. De school beschikt over een schoolwerkplan dat voor elk teamlid raadpleegbaar is op het schoolplatform. Ze hanteert instrumenten om de tevredenheid over haar werking bij de verschillende participanten in beeld te brengen. Outputanalyse is een volwaardige component van het kwaliteitsdenken op school. De school heeft een visie op talenbeleid ontwikkeld, vertaald in een aantal relevante doelen en geconcretiseerd in enkele acties en functionele structuren.

De inspectie besluit haar onderzoeken met een gunstig advies voor verdere erkenning. Hoewel uit het erkenningsonderzoek blijkt dat muzische vorming in de lagere school niet voldoet, stelt de inspectie vast dat de school al een aantal waardevolle stappen ondernam om het leerplan beter toe te passen. Door de sterke betrokkenheid en de gezamenlijke doelgerichtheid van het team en het voldoende hoog beleidsvoerend vermogen, vertrouwt de inspectie erop dat de school dit tekort zelfstandig en binnen een aanvaardbare termijn wegwerkt en dat het team ontwikkelingsgericht werk zal maken van de aspecten die als verbeterkansen in dit verslag worden meegegeven.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wereldoriëntatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- wereldoriëntatie
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

- Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na, geïntegreerd binnen de aangeboden thema's en de dagelijks weerkerende activiteiten. Het onderwijsaanbod beoogt voldoende de verschillende domeinen en biedt kinderen brede ontwikkelingskansen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in nipt voldoende mate na. In de activiteiten komen de verschillende domeinen van de muzische ontwikkeling van de kleuters gevarieerd aan bod. De kleuters krijgen kansen om te exploreren en experimenteren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het pedagogisch-didactisch handelen van het team wordt vooral gestuurd vanuit een netgebonden document en vanuit de leerplannen.

De leerkrachten werken hun thematisch aanbod planmatig uit. Ze plaatsen hun activiteiten aanbod in een kader dat uitgaat van de vier ervaringssituaties. Ze preciseren bij hun activiteiten de ontwikkelingsdomeinen en - aspecten die ze bij de kleuters nastreven. Ze bewaken in een afzonderlijk document het evenwichtig nastreven van dominante ontwikkelingsaspecten in hun thema's. Het neteigen ontwikkelingsplan is hierbij hun referentiekader. Verder selecteren de leerkrachten op een adequate manier leerplandoelstellingen uit de verschillende leergebieden wat hen leidt naar een doelgericht en evenwichtig aanbod. De leerkrachten beschikken over dagplanningen die de afwisseling van onthaalmomenten, begeleide klasactiviteiten en zelfstandig werken in groepen concretiseren. Toch zijn er in het team nog opmerkelijke verschillen in het registreren van deze kortetermijnplanning.

De thematische werking staat borg voor een goede samenhang in het onderwijsaanbod en beoogt een brede en harmonische ontwikkeling. De leerkrachten beschikken over een jaarinventaris van thema's. De leef- en ervaringswereld van de kleuters en de jaarkring staan centraal in de themakeuze. Er is ook ruimte voor de interesse van de kleuters en voor actuele gebeurtenissen. Vanuit het frequente informele overleg zijn er afspraken ten aanzien van de inhoudelijke invulling van de thema's, wat de aandacht voor continuïteit en gradatie in het aanbod in zekere mate verzekert.

De leerkrachten beschikken over bronnen om graduele afstemming van begrippen op te bouwen. In de meeste klassen is bij de themavoorbereiding ook aandacht voor de begripsvorming en een streefwoordenschat bij het thema. In een aantal klassen is dit overzicht van begrippen en woorden vrij uitvoerig, wat het intentioneel nastreven van de dominante woordenschat in de loop van het thema bemoeilijkt.

Het team heeft op schoolniveau groeilijnen uitgewerkt voor een aantal speelwerkhoecken en voor het hanteren van kalenders en andere registratieborden. Voor de meeste van deze dagelijks terugkerende activiteiten en voor het onthaal stelden de leerkrachten algemene doelenoverzichten op. Ze hanteren die evenwel nog niet echt om te preciseren welke concrete aandachtspunten op bepaalde momenten specifiek worden beoogd, waardoor de doelmatigheid in het gedrang komt.

De wereldoriënterende en muzische inhouden komen geïntegreerd in het klathema aan bod.

Het thema-aanbod van wereldoriëntatie bestrijkt in voldoende mate de verschillende domeinen. De leerkrachten doen inspanningen om de thema's werkelijkheidsgericht uit te werken. Ze organiseren daartoe belevende waarnemingen, zowel buiten als binnen de klas. Soms worden ook externen, zoals een postbode, ouders of grootouders, uitgenodigd.

Leerkrachten bieden kansen om de technische geletterdheid van de kinderen te ontwikkelen. Sommige leerkrachten besteden minder expliciete aandacht aan dit domein. Tijdens het hoekenwerk krijgen kinderen wel de mogelijkheid om in de bouw-, constructie- en/of timmerhoek te werken. In sommige groepen krijgen kinderen exploratie- en experimenteeransen onder meer bij de ontdektafel. De nieuwe leerplandoelen, waarbij het probleemoplossend denken expliciet wordt beoogd, worden nog weinig intentioneel nagestreefd.

Verder hecht de school veel belang aan de sanitaire en hygiënische opvoeding. Illustratief hierbij zijn de stappenplannen om hygiënische gewoonten te stimuleren.

Wat muzische vorming betreft, krijgen kinderen voldoende mogelijkheden om beeldend bezig te zijn en om materiaalgevoeligheid te ontwikkelen. Zowel in de begeleide klasmomenten als in de zelfstandige groepsactiviteiten is een aanbod dat de kleuters aanzet tot exploreren en experimenteren.

Toch is de didactische aanpak nog vaak productgericht: werken naar model of het vullen van contouren. Dat vermindert de kansen voor de kleuters om zich creatief te uiten. De driedimensionale realisaties zijn eerder beperkt en getuigen vaak niet van een creatieve vormgeving.

Muzikale activiteiten zijn doorgaans voldoende gevarieerd: muziek beluisteren, actief musiceren en creatief omgaan met een lied.

In diverse thema's kunnen kinderen zich inleven in personages en die uitbeelden.

Dat komt vooral aan bod in het fantasie-, illusie- en rollenspel in de huis-, verkleed- en winkelhoek. Poppen(kast)spel wordt frequent georganiseerd.

Wat het domein beweging betreft, worden de leerplandoelen minder intentioneel beoogd. Bewegingsexpressie krijgt wel kansen in bewegingstussendoortjes en in - meestal geleid - bewegen op muziek, bewegingsverhalen of -liedjes.

Inzake media krijgen de kleuters voldoende mogelijkheden. Ze werken geregeld met boeken, figuren en pictogrammen. Ze zien zichzelf op digitale foto's of beluisteren verhalen van auditieve bronnen.

Onderwijsorganisatie

*Onderwijstijd
Klasmanagement*

De kleuterafdeling opteert voor zowel leeftijds- als voor gemengde klassen. In de meeste wordt de onderwijstijd voldoende efficiënt gebruikt en neemt het toiletbezoek en het eet- en drinkmoment als routineactiviteit niet te veel tijd in beslag.

Het team hecht veel belang aan een veilig klasklimaat en spant zich in om het welbevinden van de kinderen te bevorderen. De leerkrachten geven blijk van een ontmoetende omgangsstijl. Enkele leerkrachten hebben vooral bij klassikale activiteiten een eerder sturende begeleidingsstijl, die de kansen tot ondernemend leren beperkt en minder ruimte laat voor creatieve inbreng van de kinderen.

Leerkrachten spannen zich in om met de kinderen Standaardnederlands te spreken. Ze bieden voldoende ruimte tot taalproductie. Toch stellen een aantal leerkrachten vaak gesloten vragen, gebruiken overdadig verkleinwoorden en/of remmen het gebruik van het persoonlijke voornaamwoord af door de zelfaanspreking.

Materieel beheer**Uitrusting**

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De school beschikt over enkele ruime lokalen met meestal eigentijds meubilair. Enkele lokalen zijn te eng voor het aantal kinderen.

De klasinrichting is stimulerend voor de kleuters. In de meeste groepen zijn er duidelijk afgebakende speelwerkhoecken. In een paar klassen dringt een functionelere inrichting zich op. Zo zijn sommige klassen geen echte hoekenklassen, is de ontvangsthoeck soms te eng voor het aantal kinderen of staat de zandtafel niet speelklaar.

De leerkrachten doen inspanningen om speelwerkhoecken thematisch te verrijken en/of een aparte themahoeck in te richten. Het materiaal daarin is in de meeste klassen overzichtelijk uitgesteld en voor de kleuters goed bereikbaar. Er is aandacht voor een groeiend aanbod van symbolen en pictogrammen in en bij de speelwerkhoecken. Toch kan hierin vooral bij de oudste kleuters nog verder gedifferentieerd worden.

Er is voldoende ontwikkelingsmateriaal om de muzische ontwikkeling en de wereldoriënterende competenties te stimuleren. Bij de jongste kinderen ontbreken schildersezels om te werken in het verticale vlak. Het boekenaanbod houdt gewoonlijk verband met het lopende klasthema en is meestal uitnodigend opgesteld. In de meeste groepen is er een permanente verkleedhoeck, waarbij in sommige minder aandacht is voor het hygiënisch en overzichtelijk opbergen van de attributen. Het valt op dat veel materiaal ingebracht is door de leerkrachten.

Hoewel het team beschikt over een groeilijn in verband met het gebruik van kalenders, zijn die en andere registratieborden toch niet in alle klassen optimaal afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo zijn de weer- en weekkalender en de voorstelling van de dagfries boven de mogelijkheden van de jongste kinderen. Verder is er weinig differentiatie in de voorstelling van de tijdsstructuren binnen de gemengde leeftijdsgroepen.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Het team volgt de kinderlijke ontwikkeling op door middel van observaties en bij vijfjarigen door genormeerde tests.

Vrijwel alle leerkrachten registreren spontane observaties over de kleuters in een schriftje. In de meeste klassen zijn deze gegevens heel summier en weinig richtinggevend naar de didactische aanpak.

Het kindvolgsysteem beoogt de brede ontwikkeling van de kinderen in kaart te brengen en is congruent met de ontwikkelingsaspecten die leerkrachten als doel nastreven. Hierbij worden ook muzische en wereldoriënterende aspecten betrokken. Hoe de tussentijdse spontane observaties bijdragen tot de invulling van het kindvolginstrument is niet duidelijk. Bovendien beschikken de leerkrachten niet over gemeenschappelijke criteria om hun bevindingen over de kleuters bij de respectieve ontwikkelingsaspecten gelijkgericht in te vullen. De testresultaten bij de oudste kleuters worden eveneens gesynthetiseerd in het digitale kinddossier.

De leerkrachten stellen dat de observatiegegevens richtinggevend zijn om te differentiëren in de klas of om de kinderen doelgericht te ondersteunen. Toch is het niet echt transparant hoe zorgverbredende interventies effectief aansluiten op de observatiepraktijk.

De school voert een vlotte communicatie met de ouders. Zeker wanneer een kleuter betrokken wordt bij zorgverbredende initiatieven worden de ouders duidelijk geïnformeerd en desgevallend hun medewerking besproken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten houden bij de overgang van de kleuters naar een volgende klas, een overgangsgesprek. Samen met de gegevens uit het kindvolginstrument biedt dit een vrij genuanceerd beeld over de ontwikkeling van de kinderen bij de start in een nieuwe klas.

Op basis van het kindvolgsysteem en de analyse van testresultaten bepaalt de school welke kinderen aanvullende ondersteuning krijgen. De klasleerkrachten en de zorgleraar kleuteronderwijs nemen deze remediërende momenten op zich. Taalzwakkere en anderstalige kinderen worden extra begeleid. Deze taalinitiatie kan nog sterker gelinkt worden aan de dominante woordenschat die in het lopende klasthema vooropgesteld wordt.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Leerkrachten plegen op geregelde tijdstippen informeel overleg. Ook op de personeelsvergaderingen zijn er momenten ingeroosterd om te overleggen. De laatste twee schooljaren heeft het kleuterteam intentioneel ingezet op het planmatig en doelgericht werken. De resultaten zijn zichtbaar in de klasdocumenten.

Het is nog geen gewoonte dat leraren expliciet reflecteren over de uitwerking van de thema's met de bedoeling hun pedagogisch-didactische aanpak te optimaliseren.

De school beschikt over een beperkt aanbod van praktijkgerichte informatiebronnen. De teamleden staan zeker open voor nascholings- en begeleidingsinitiatieven en participeren hieraan vrij frequent.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate. De school behaalt goede resultaten in schooloverstijgende toetsen en bewaakt het aanbod op basis van het leerplan. Bovendien ontwikkelen leerkrachten een aantal waardevolle didactische initiatieven.

Curriculum	Het team hanteert het leerplan wereldoriëntatie als referentiekader voor haar aanbod binnen het leergebied. Om de leerplandoelen te realiseren wenden de leerkrachten naast een klaseigen aanbod een onderwijsleerpakket aan, dat geënt is op de kerndoelen van elk leerjaar.
Onderwijsaanbod	
<i>Referentiekader</i>	
<i>Planning</i>	
<i>Evenwichtig en volledig</i>	
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	Het onderwijskundig handelen van de leerkrachten wordt gestuurd vanuit dit onderwijsleerpakket en de eigen didactische visie, maar minder vanuit de krachtlijnen van het leerplan. Conform het leerplan opteert de lagere afdeling voor een thematische benadering, waarbij leerlingen naar de werkelijkheid leren kijken vanuit verschillende invalshoeken. De klaspraktijk toont echter aan dat meerdere leerkrachten dit principe van de multiperspectiviteit vaak niet echt in de praktijk brengen. Zo komt binnen een thema dikwijls slechts een beperkt aantal leerdomeinen effectief aan bod of is er zelfs sprake van een vrij eenzijdige benadering. Daardoor krijgt het inzicht in de samenhang voor de leerlingen minder kansen.
<i>Actief leren</i>	De meerdaagse extramurale activiteiten vertonen een meer uitgesproken projectmatige aanpak, waarbij de samenhang met verschillende leergebieden meer tot zijn recht komt.

Vaak hebben de thema's linken met Nederlands en/of domeinen van muzische vorming wat de aandacht van de leerkrachten voor brede samenhang in het onderwijsaanbod en voor een harmonische vorming illustreert.

Het team werkt binnen wereldoriëntatie in zekere mate planmatig. De leerkrachten beschikken over een jaarplanning met een inventaris van klaseigen thema's en onderwerpen uit het onderwijsleerpakket. Deze overzichten worden gebundeld tot een jaaroverzicht voor de hele school. Het team haalt daaruit wel enige informatie over de doorgaande lijn in het aanbod. Toch vinden de leerkrachten daarin weinig aanduiding in verband met graduele opbouw van inzichten en vaardigheden over de leerjaren heen of komen ze daardoor niet de mogelijke overlappingen in het aanbod op het spoor.

De leerkrachten werken enigszins doelgericht. De dagplanning van verschillende onder hen is - voor wat wereldoriëntatie betreft - weinig transparant. Ze noteren soms leerplandoelen, vaak gewoon met het nummer van het doel in het leerplan of ze verwijzen naar de handleiding. Vaak geeft dit niet weer wat er concreet aan bod komt. Het is geen gewoonte dat de leerkrachten concreet operationele doelen expliciteren of dat ze gedifferentieerde verwachtingen vooropstellen.

Om na te gaan of het onderwijsaanbod volledig is en de verschillende bestaansdimensies evenwichtig aan bod komen, bewaakt het team de leerplandoelen. Ze stippen beoogde leerplandoelen - vooral vanuit verantwoordingsperspectief - aan op turflijsten, die jaarlijks geactualiseerd worden.

De thema's bieden kansen tot een werkelijkheidsgerichte aanpak. De school organiseert meerdaagse extramurale activiteiten. Leerkrachten zetten leeruitstappen op die refereren aan natuurlijke, culturele en/of historische aspecten. Ze maken ook regelmatig gebruik van mogelijkheden in en rond het schooldomein om de werkelijkheid te aanschouwen. Daarbij maken ze wandelfiches op die op schoolniveau worden geïnventariseerd. Toch wordt de schoolomgeving nog niet systematisch verkend. De school beschikt nog niet over een omgevingsboek om de eigen omgeving doelgericht te verkennen. Zo'n documentatiebron schetst de leerkanalen uit de omgeving en daaraan kunnen beoogde doelen verbonden worden.

De aandacht voor de actualiteit komt vrijwel in alle klassen voor. Meestal gaat het over een huiswerkopdracht die kinderen naar voren brengen in de klas. Deze aanpak mist nog integratie in wereldoriëntatie. Het is nog geen echte cultuur dat actuele gebeurtenissen worden geduid en verwerkt binnen een ruimte- en tijdsperspectief.

Het team beoogt in het onderwijsaanbod vooral feitenkennis en vaardigheden. In de onderbouw staat de woordenschat sterk centraal. Daardoor worden vaak kansen gemist om de leerlingen inhouden denkend te laten verwerven via begripsvorming en het leggen van verbanden. De aanpak in de meeste klassen heeft doorgaans minder aandacht voor strategieën om informatie te verzamelen, die te verwerken en te structureren tot een zinvol geheel.

Bij de verwerking van de onderwerpen worden leren leren en sociale vaardigheden vaak betrokken. Er zijn ook mogelijkheden om informatie- en communicatietechnologie (ICT) functioneel in te schakelen. Het digitale bord is daarbij een belangrijke tool. Sommige leerkrachten hebben ook aandacht voor bronnengebruik en voor leren studeren.

Hoewel de leerkrachten vanuit het onderwijsleerpakket beschikken over een overzicht van tijd- en ruimteaders in de verschillende leerjaren, heeft het team een te geringe aandacht voor een effectieve graduele opbouw van het tijds- en ruimtebegrip over de leerjaren heen. Meerdere leerkrachten zijn niet vertrouwd met het dynamische functionele gebruik van de referentiekaders voor tijd om deze begrippen geleidelijk te laten groeien, maar gebruiken ze eerder illustratief. De gradatie in de ruimtestructuren is eveneens onduidelijk. Sommige ontbreken, zijn niet op niveau of zijn te klein voor klassikaal gebruik.

In alle klassen worden het domein techniek en de verkeerseducatie respectievelijk gestuurd vanuit een apart onderwijsleerpakket. De integratie hiervan in de thematische aanpak van het leergebied is niet duidelijk.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Uit uurroosters en planningsdocumenten van de leerkrachten blijkt dat het minimum aantal lestijden conform de richtlijnen van de onderwijskoepel niet in alle klassen even strikt gevolgd wordt

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen en materialen zoals aangegeven in het leerplan om wereldoriënterend onderwijs aan te bieden. De referentiekaders komen over het algemeen in de passende leerlingengroep voor, maar zijn vaak te klein voor klassikaal gebruik of door hun plaatsing aan de klaswand niet vlot hanteerbaar.

Of er voldoende instrumenten en materialen zijn om de leerplandoelen voor het domein techniek te realiseren is niet duidelijk.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i>	De evaluatie gebeurt in de meeste groepen op basis van methodegebonden en eigen toetsen. Daarbij wordt vooral gefocust op feitenkennis en in zekere mate op vaardigheden. Er is weinig aandacht voor verbanden, inzichten en attitudes. De toetsen zijn te weinig afgestemd op de beoogde leerplandoelen. De resultaten op de centrale koepelgebonden toets liggen beduidend hoger dan het Vlaamse gemiddelde en de gemiddelde score van de referentiegroep.
Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i>	Er is weinig of geen aandacht voor meer alternatieve evaluatievormen zoals observaties, gesprekken, tentoonstellingen of werkstukken. In tegenstelling tot andere leergebieden vertaalt de evaluatie zich in vrijwel alle klassen summier in een rapportcijfer met aanduiding van het geëvalueerde thema. Dit biedt de leerlingen en hun ouders weinig informatie over verworven inzichten en vaardigheden. Enkele leerkrachten hebben aandacht voor rapportbespreking met de leerlingen tijdens het hoekenwerk.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	Wereldoriëntatie wordt in het leerlingvolgsysteem niet echt betrokken bij de beeldvorming over de harmonische ontwikkeling van de leerlingen. Hierdoor zijn de overgangsgesprekken voor wat wereldoriëntatie betreft uitsluitend gekleurd door de toets- en rapporteringspraktijk. Leerkrachten hebben daardoor bij de aanvang van het schooljaar een weinig genuanceerd beeld over de wereldoriënterende verworvenheden van de leerlingen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	Enkele leerkrachten hebben tijdens wereldoriëntatieactiviteiten oog voor differentiatiekansen naar interesses van leerlingen. Het is geen gewoonte dat er ten aanzien van dat leergebied zorgverbredende interventies worden opgezet. De introductie van het leerplan wereldoriëntatie gebeurde een aantal jaren terug. Een aantal leerkrachten volgde sindsdien enkele losse begeleidings- of nascholingsinitiatieven. In verband met de didactische aanpak en de evaluatie van wereldoriëntatie heeft het team nog groeikansen.
Kwaliteitszorg	De directeur stuurt vanuit verantwoordingsperspectief sterk aan tot doelenbewaking bij het aanbod. Deze praktijk leidde nog niet verder tot een schoolvisie of tot afspraken in verband met de aanpak en uitbouw van de thema's. De school participeert met het vierde leerjaar aan schooloverstijgende toetsen voor wereldoriëntatie. Het analyseren van deze resultaten met het oog op bijsturing van het aanbod is in aanzet.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in onvoldoende mate. De didactische praktijk spoort onvoldoende met de fundamentele krachtlijnen en de visie van het leerplan. In de realisaties van de kinderen en in de evaluatiepraktijk is het muzisch-creatieve proces te weinig terug te vinden.

Curriculum

Onderwijsaanbod

Referentiekader

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

De lagere afdeling gebruikt de netgebonden deelleerplannen als referentiekader om het onderwijsleeraanbod te concretiseren.

De leerkrachten beschikken over een jaarplan met een aanbod van activiteiten voor de verschillende domeinen van het leergebied, behalve media. Daaruit blijkt hun zorg voor een vrij evenwichtig aanbod van de muzische domeinen.

Verder beschikt het team, met het oog op verantwoording, over een instrument in de vorm van een doelenlijst om de volledigheid van het aanbod volgens het leerplan aan te kruisen. Het gaat in dit overzicht meestal over een breed gamma van doelen die bij een activiteit kunnen betrokken worden. In een tweetal klassen beschikt de leerkracht over een overzichtslijst waarin per activiteit de operationele doelen worden gesitueerd onder het respectieve deelleerplan.

Er is weinig gelijkgerichtheid in de dagplanningen van de leerkrachten voor wat betreft muzische vorming. Een aantal leerkrachten verwijzen naar de omvangrijke doelenlijst. Anderen noteren bij een aantal activiteiten een korte omschrijving of enkele relevante lesdoelen. Een paar leraren maken voor de meeste muzische activiteiten in hun klas een meer concrete werkfiche op.

Het team beschikt voor muzische vorming niet over een schooleigen groeilijn die de graduele opbouw of de verticale samenhang van een aantal muzische vaardigheden en attitudes aangeeft. Daardoor missen de leerkrachten een beeld van de leerweg van de kinderen naar het bereiken van de eindtermen.

Wat het domein beeld betreft, zijn er vooral twee- en in mindere mate driedimensionale realisaties. Over het algemeen is er voldoende variatie in materialen en technieken. Leerlingen krijgen ook de kans om natuur- en kosteloos materiaal te gebruiken. Het werken met verf komt in een aantal klassen eerder beperkt aan bod.

Vaak primeert het product op het proces. Het inkleuren van contouren is nog frequent aan de orde. In sommige groepen wordt al eens intentioneel gefocust op beeldaspecten zoals licht. Het is nog geen didactische verworvenheid dat de realisaties van de leerlingen een onbevangen kinderlijke expressie en een persoonlijke smaak weergeven.

Muziek krijgt doorgaans een brede invulling. Verschillende aspecten komen aan bod: van muziek beluisteren over actief musiceren, bewegen op en praten over muziek. Er is ook soms aandacht voor ademhaling en stemvorming.

Drama is vaak geïntegreerd in een ander leergebied, zoals godsdienst, Nederlands en wereldoriëntatie. De leerplandoelen binnen dit domein worden nog te weinig intentioneel beoogd.

Beweging is aan de orde tijdens de lessen lichamelijke opvoeding, bij bewegingstussendoortjes en bij vieringen. Doelgerichte bewegingsactiviteiten, waarbij leerlingen intens genieten van beweging en improviserend reageren op elkaars bewegingen, komen minder voor.

Media is vooral gericht op ICT-vaardigheden. Het muzische gebruik van multimedia is bescheiden.

De muzische activiteiten houden doorgaans verband met het klas- en schoolleven en met actuele evenementen die kinderen beroeren. Sommige leraren doen waardevolle inspanningen om - conform het leerplan - meerdere muzische domeinen te integreren in eenzelfde muzische activiteit wat hun aandacht voor horizontale samenhang in het aanbod illustreert.

De school zet interessante initiatieven op om de kunst- en cultuureducatie bij de leerlingen te bevorderen. Zo organiseert ze museumbezoek, en wonen leerlingen toneel- en muziekvoorstellingen bij. De school organiseert periodiek een schoolfeest, waarbij verschillende muzische domeinen ruime kansen krijgen. Dit alles komt de brede harmonische vorming van de leerlingen ten goede. Het team heeft ook oog voor de culturele bewustwording en de esthetische ontwikkeling van de leerlingen. Zo krijgt het beeldende leerlingenwerk een bescheiden decoratieve functie in de klas en in de school. Toch toont de school zich niet opvallend als een muzische school.

In navolging van de Vlaamse Overheid die talentontwikkeling promoot, creëert de school soms mogelijkheden om de muzische talenten van de leerlingen meer tot hun recht te laten komen. Dat is hoofdzakelijk het geval bij vieringen en schoolprojecten.

Het muzisch proces, waarbij beschouwen en creëren voorop staan, verloopt in de meeste klassen vooral leerkrachtgestuurd. Deze aanpak laat heel vaak kansen tot actief, creatief en probleemoplossend leren van de leerlingen onbenut.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Conform het advies van de onderwijskoepel programmeert de school net een voldoende aantal lestijden muzische vorming per week. Toch is het volgens de dagplanningen van de leerkrachten niet geheel duidelijk of deze onderwijstijd in alle klassen ook wekelijks op een effectieve manier wordt aangewend.

In de muzische activiteiten wordt de klasschikking doorgaans afgestemd op de activiteiten, zodat ook coöperatieve werkvormen mogelijk worden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Het team geeft aan over de nodige onderwijsleermiddelen en materialen te beschikken om de meeste muzische doelen te realiseren. Ook voor media is materiaal beschikbaar. Vooral het functionele gebruik van het digitale bord bij het beschouwen springt in het oog.

Het team heeft de intentie om op termijn het materiaal op schoolniveau toegankelijk te ordenen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatie van muzische vorming gebeurt heel divers en eerder intuïtief. Het ontbreekt de leerkrachten aan criteria om de muzische domeinen doelgericht te evalueren. In een aantal klassen worden muzische activiteiten soms afgesloten met een waarderingsgesprek. Er zijn aanzetten van zelfevaluatie door de leerlingen of van gerichte feedback tijdens de activiteiten. Het team is er zich bewust van dat de evaluatie van muzische vorming dient verfijnd te worden.

Naast het kinderwerk en occasionele observatiegegevens beschikt de school in haar leerlingvolgsysteem niet over de mogelijkheid om de muzische vaardigheden over de leerjaren heen systematisch in kaart te brengen en op te volgen.

Rapporteringspraktijk

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De rapporteringspraktijk is aan verdere verfijning toe. De evaluatie leidt tot een puntennotatie op het rapport met vermelding van een beperkt aantal aandachtspunten binnen een paar muzische domeinen. In het spoor van de evaluatiepraktijk is ook de rapportering te weinig gericht op communicatie over het muzisch leerproces van de leerlingen.

Begeleiding

Leerbegeleiding

*Beeldvorming
Zorg*

De beeldvorming over de muzische ontwikkeling van de leerlingen beperkt zich tot eventuele opvallende houdingen zoals verlegenheid. Leerkrachten hebben vanuit het overgangsgesprek en vanuit vieringen een zicht op specifieke muzische talenten van leerlingen.

Voor de leraren is het nog niet vanzelfsprekend om binnen muzische activiteiten te differentiëren. Het is nog niet de gewoonte dat leerlingen op basis van eigen interesse of aanleg zelf hun expressievorm of materiaal mogen kiezen. Dat gebeurt veeleer occasioneel naar aanleiding van festiviteiten.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

*Nascholingen
Interne expertise*

Het team heeft nood aan verdere nascholing en begeleiding in verband met de uitbouw, de didactische aanpak en de evaluatie van de muzische-creatieve vorming conform de visie en de doelstellingen van het leerplan. Ook de aanwending van eigen interne expertise heeft daarbij nog potentieel.

Kwaliteitszorg

De directeur stuurt sterk aan tot doelenbewaking bij het aanbod van muzische vorming vanuit verantwoordingsperspectief. Deze praktijk leidde nog niet tot een schoolvisie of tot afspraken in verband met de uitbouw en aanpak van het leergebied.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gebruikt een werkwijze die haar in staat stelt om op een systematische wijze aspecten van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na te gaan. Dat blijkt uit de acties waarmee ze tekorten voorkomt, wegwerkt of de negatieve impact ervan vermindert. Het overleg in een reglementair comité voor preventie en bescherming op het werk of in een ander overlegorgaan dient verder uitgebouwd te worden.

De meeste tekorten uit controles van deskundigen en uit de vaststellingen van de inspectie op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid heeft de school weggewerkt. Ze gaat ook in op adviezen van externe en interne controlediensten. Deze verbeteracties wijzen op een planmatige aanpak, die de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving ten goede komen. Twee lokalen zijn echter eng voor het aantal kinderen en in één ervan is er waterinsijpeling.

De school zet voldoende in op de aspecten van gezondheid en hygiëne. De toilettenproblematiek krijgt een oplossing als binnen enkele maanden de nieuwbouw in gebruik wordt genomen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, om reden van de systematiek waarmee ze de tekorten opspoort en wegwerkt en de aandacht voor proactieve interventies. De inspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten een oplossing te geven. "

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

Doelgerichtheid De school hanteert jaarlijks een aantal prioritaire aspecten die voor vernieuwing of bijsturing vatbaar zijn. Zo is het inpassen van coöperatieve werkvormen momenteel een van de topics. Het aantal prioriteiten is echter vrij uitgebreid en te verscheiden, wat de implementatie ervan bemoeilijkt. Bovendien worden de onderwerpen nog te weinig doelgericht uitgewerkt.

Voor teamnascholing is het doorgaans de directeur die een voorzet geeft. Vanuit zijn inschatting van de schoolwerking of het beluisteren van teamleden doet hij voorstellen voor professionaliseringsinitiatieven. Zo probeert de school de vorming af te stemmen op de eigen noden, hoewel dit niet altijd het verwachte resultaat heeft.

Het team vindt ook persoonlijke nascholing belangrijk om het kwaliteitsvol onderwijs verder uit te bouwen. De verantwoordelijkheid voor de groei in professionaliteit legt de school duidelijk bij de individuele leerkracht zelf, die daarin eigen keuzes maakt. Dit brengt mee dat de persoonlijke initiatieven in verband met deskundigheidsbevordering vaak weinig op elkaar afgestemd zijn of minder inspelen op prioritaire aspecten die de school introduceert of implementeert.

Ondersteuning Als formele ondersteuning van de deskundigheid van de leerkrachten verwijst het team naar de jaarlijkse pedagogische studiedagen. Het team heeft verder ook aandacht voor de interne expertise. Zo worden nieuwe leerkrachten degelijk gecoacht en ondersteund door meer ervaren collega's en neemt de zorgcoördinator de opdracht op, om de teamleden verder te bekwamen in de zorgwerking op de klasvloer. Toch kan deze interne expertise nog sterker en doelgerichter ingezet worden tijdens structureel overleg.

De school beschikt over een beperkt aantal recente publicaties die in het leerkrachtenlokaal ter beschikking staan. In hoeverre deze ook door de teamleden geraadpleegd worden, is minder duidelijk. De directeur maakt van belangrijk geachte artikels wel kopieën die hij aan de leerkrachten bedeed.

Coachende klasbezoeken dragen bij tot de deskundigheidsbevordering. Voor wat betreft hospiteren bij elkaar is dat nog minder het geval. Luisterbereidheid, bemoediging van elkaar en appreciatie zijn daarentegen positieve kenmerken van de schoolcultuur, die op zich bijdragen tot ondersteuning en professioneel welbevinden van de leerkrachten.

Leerkrachten in de kleuterafdeling stellen dat de teamsfeer voldoende open is om leren van elkaar toe te laten. Ze ondersteunen en helpen elkaar en wisselen informatie uit.

Het team van de lagere afdeling wijst vooral naar de lerarenvergadering en de gezamenlijke extramurale activiteiten als interne leermomenten.

Soms vraagt de school om advies en medewerking van de pedagogische begeleiding bij het uitwerken van vernieuwingen.

Doeltreffendheid Enkele meer intense begeleidings- of nascholingsinitiatieven laten duidelijk een professioneel spoor achter in het didactisch handelen van de leerkrachten. De implementatie van het doelgericht plannen in de kleuterschool, het werken met het digitale zorgplatform en de initiatieven en materialen voor leesbevordering op schoolniveau zijn hier sprekende voorbeelden van.

Het team kan nog verdere stappen zetten in de kritische reflectie over de eigen onderwijspraktijk. De inspectie ondervindt tijdens de schooldoorlichting in elk geval dat het team duidelijk open staat voor externe beoordeling.

De school biedt leerkrachten die individuele nascholing volgden de kans om kort verslag uit te brengen op de lerarenvergadering. Verschillende teamleden vinden dit terecht te weinig om verkregen informatie en inzichten door te geven. Verder gebeurt de multiplicatie van nieuwe ideeën vooral tijdens informele gesprekken. Daardoor blijft het effect van die initiatieven vaak beperkt tot een deskundiger handelen in eigen klas. Op de professionele groei van het hele team hebben ze minder impact.

Het nascholingsplan biedt een opsomming van gevolgde en te volgen individuele- en teamnascholingen, maar het is nog geen traditie om het effect ervan en de uitgewerkte prioriteiten formeel met het hele team te evalueren. Het effect van het nascholingsplan op korte en lange termijn is in mindere mate in beeld gebracht. Het ontbreken van concreet geformuleerde doelstellingen belemmert vaak de echte doeltreffendheid van het nascholingsbeleid.

Ontwikkeling Het team evolueert duidelijk en geleidelijk naar een gelijkgerichte werking. Naar de toekomst tonen de leerkrachten bereidheid om zich verder te professionaliseren en kritieke aspecten uit hun didactische praktijk gepast te vernieuwen of bij te sturen.

De school kan zich ook de vraag stellen of ze niet op te veel prioriteiten in te korte tijd wil inspelen, waardoor trajecten onvoldoende afgewerkt worden.

4.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school ontwikkelde onder impuls van de zorgcoördinator een visie op leerbegeleiding die spoort met haar pedagogisch project. Daarin staat het kind centraal. De samenwerking van het schoolpersoneel en het dynamisch gebruik van de middelen zijn eveneens belangrijke krachtlijnen. Het team wil vanuit de visie op leerbegeleiding van kleuters, eventuele ontwikkelingsproblemen vroeg opvolgen en de betrokken ouders van bij de aanvang in dit traject meenemen. Het zorgteam heeft aandacht voor de doelgerichtheid van de leerbegeleiding, maar er zijn nog groeikansen.

Voor de beeldvorming over de ontwikkeling van de kleuters hanteert het team spontane observaties die driemaal per jaar worden gesynthetiseerd in het kindvolgsysteem, dat de brede ontwikkeling van de kinderen in kaart brengt. Hoe de meestal summiere tussentijdse spontane observaties bijdragen tot de invulling van het kindvolginstrument is niet duidelijk. Ook het ontbreken van gelijkgerichte criteria om bevindingen over de kleuters te duiden, wijst erop dat het doelgericht observeren van de kleuters nog voor verfijning vatbaar is.

In de lagere school worden in hoofdzaak voor spelling, technisch lezen en rekenvaardigheden genormeerde tests afgenomen en geanalyseerd. Deze beperking in beeldvorming heeft als gevolg dat ook de leerbegeleiding sterk op deze domeinen inzet.

De resultaten van observaties en leerlingvolgtoetsen, de zorgaanvragen en de verslagen van het MDO-overleg, de communicatie in verband met de leerbegeleiding en de zorgacties vinden we terug in het digitaal zorgplatform. Hoe deze beeldvorming leidt naar concrete doelgerichte en evalueerbare acties voor bepaalde leerlingen of groepen is daarin nog niet altijd duidelijk.

Ondersteuning

Het team investeert terecht een vrij aanzienlijk aantal lestijden in het geheel van de zorgwerking.

In de leerbegeleiding zijn de klasleerkrachten de sleutelfiguren. Zij staan in eerste instantie in voor de eerstelijnszorg. Een zorgleerkracht voor het kleuteronderwijs en twee voor het lager onderwijs voorzien in extra zorgmaatregelen en er wordt samengewerkt met externe hulpverleners.

De zorgcoördinator coördineert de leerbegeleiding. Zij werkt zowel op school-, leerkracht- als op leerlingenniveau en verzorgt ook de contacten met ouders en externe hulpverleners.

Bij problemen op schoolniveau zoals pesten stellen het zorgteam en de directeur binnen het schoolteam acties voor. Affiches en/of slogans op de speelplaats, in de gangen en in de klassen houden de problematiek blijvend onder de aandacht van de leerlingen.

Het team zet sterk in op de uitbouw van de eerstelijnszorg. De leerkrachten kleuteronderwijs geven aan dat hun observatiegegevens richtinggevend zijn bij differentiatie of doelgerichte ondersteuning van kleuters. Toch is het niet echt transparant hoe hun zorgverbredende interventies effectief aansluiten op hun observatiepraktijk.

Op basis van het leerlingenwerk en de toetsen willen de leerkrachten in de lagere afdeling differentiërend en remediërend kort op de bal spelen.

Voor leerlingen die meer aankunnen dan het basisprogramma voorzien ze op basis van de onderwijsleerpakketten in verdiepende oefeningen en opdrachten. Ook de zorgcoördinator treedt daarbij ondersteunend op.

Voor specifieke leerbegeleiding, zowel in kleuter- als in lager onderwijs, hanteert de school een doelgericht zorgaanvraagformulier. Hierin omschrijft de klasleerkracht zo concreet mogelijk de zorgvraag met vermelding van al genomen klasinterventies. Deze duidelijke zorgvraag wordt in een zorgoverleg met de klasleerkracht besproken en leidt tot verdere klasinterne initiatieven of tot specifieke ondersteuning van de leerling of een leerlingengroepje.

Voor de tweedelijnszorg in het kleuteronderwijs staat een zorgleerkracht in of de klastitularis zelf, terwijl de zorgleerkracht de klas overneemt. Deze interventies verlopen klasintern of –extern. Ze zijn in zekere mate doelgericht, maar missen nog systematiek. Taalzwakkere en anderstalige kinderen worden in afzonderlijke groepjes begeleid. Deze taalinitiatie gaat nog te weinig in op de dominante themawoordenschat van de klas.

In het lager onderwijs gaat de tweedelijnszorg in hoofdzaak uit naar leerlingen met leerproblemen binnen Nederlands of wiskunde. Na bespreking van de zorgvraag tijdens het zorgoverleg en verder in het MDO staat de zorgleerkracht lager onderwijs in voor de aangewezen interventies.

De school heeft nog geen cultuur om bij afgesproken remediërende interventies met een handelingsplan te werken waarin toekomstgericht de ondersteunende didactische stappen, materialen, werkvormen en inhouden zijn vastgelegd. De communicatie bij deze tweedelijnszorg verloopt enerzijds informeel en anderzijds via notities in het digitaal zorgplatform.

De school heeft een goede en vrij ruime samenwerking met externe leerlingenondersteuners: revalidatiecentrum, leerkrachten gelijke onderwijskansen (GON), logopedisten. De communicatie met deze externe hulpverleners is professioneel. Toch is het niet altijd even duidelijk waar deze remediëringsacties de didactische mogelijkheden van de school overstijgen. De school geeft aan dat ze een functionele samenwerking met het CLB heeft.

Er is een degelijke communicatie en samenspraak met de ouders van kleuters en leerlingen die extra worden begeleid. Naast vlotte informele contacten, biedt een individueel zorgrapportje hen een zicht op de remediërende activiteiten en de vorderingen van de kleuter of de leerling.

Doeltreffendheid

De leerbegeleiding is behoorlijk doeltreffend. Het team houdt de resultaten en analyses van kleutertests en leerlingvolgtoetsen en het verloop van hun interventies zorgvuldig bij. Het zorgteam houdt daarover frequent collegiaal overleg.

Voor wat de doeltreffendheid van de leerbegeleiding in het kleuteronderwijs betreft, verwijst het team terecht naar de vlotte overgang van de kleuters derde kleuterklas naar het eerste leerjaar.

In de lagere afdeling ontwikkelde het zorgteam een breed gedragen initiatief in verband met leesbegeleiding van leerlingen. Het zorgteam is overtuigd van de gunstige effecten van deze specifieke ondersteuning, waarbij ook een goede communicatie met de ouders vooropstaat.

De reflectie over effecten van de zorgaanpak gebeurt vooral op het niveau van de individuele leerling op het MDO met korte neerslag in het digitaal zorgplatform en in het individuele zorgrapport.

Voor de globale effecten van de leerbegeleiding verwijst het zorgteam naar de klasresultaten van de leerlingen en naar de meestal gunstige evoluties in de resultaten van de leerlingvolgtoetsen.

De school heeft weinig zittenblijvers. Voor een paar leerlingen wordt het leerproces in duidelijke samenspraak met de ouders gefaciliteerd door curriculumdifferentiatie. Deze aanpak kent zijn effect in een vlotte overgang naar het passende vervolgonderwijs.

Het zorgteam en de leerkrachten kunnen nog sterker formeel, kritisch reflecteren over het verhogen van de doeltreffendheid van de organisatie en van hun acties binnen de leerbegeleiding.

Ontwikkeling De school probeert ernstig om te gaan met de verwachtingen die haar ten aanzien van de leerbegeleiding bereiken en staat daarbij open voor verdere ontwikkeling.

De zorgcoördinatoren binnen de scholengemeenschap volgen nieuwe ontwikkelingen in verband met de aanpak van leerbegeleiding onder meer via geregelde overlegmomenten. Dit overlegplatform van de scholengemeenschap biedt de zorgcoördinator de kans om van collega's te leren en om vernieuwingsinitiatieven te introduceren of zorgmaterialen aan te maken of in te voeren. Ook het schoolinterne zorgoverleg draagt daartoe bij.

De leden van het zorgteam en indien mogelijk ook klasleerkrachten namen deel aan professionaliseringsinitiatieven over aspecten van de didactische aanpak van leerbegeleiding. Mede daardoor is de visie en de uitvoering ervan breed gedragen door het team.

Het zorgteam wil in haar verdere ontwikkeling prioritair vooral het werken met duidelijke leesniveaus optimaliseren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De vrije basisschool De Vlieger wordt geleid door een directeur met een vijftal jaren ervaring. Hij trad aan op het moment dat de school zich door interne reacties op toenmalige beleidsopties geconfronteerd zag met een verminderend aantal leerlingen. Ondertussen is deze neerwaartse trend duidelijk omgebogen.

De directeur wil in zijn leiderschap vooral accenten leggen op het welbevinden van de leerkrachten en de leerlingen, op de zorg voor de schoolaccommodatie en op de algemene goede werking van de school met sterke leerlingenresultaten. Hij wil zich met open oog en oor collegiaal, behulpzaam, maar ook leidinggevend opstellen in het team. Hij maakt zijn verwachtingen ten aanzien van de leerkrachten bekend en hij wil er ook over waken dat afspraken opgevolgd worden.

Naast het administratieve krijgt het pedagogisch-didactische luik van zijn opdracht een voorname plaats in zijn agenda. De directeur heeft vooral een gelijkgerichte en doelgerichte werking van de leerkrachten op het oog. Zijn zorg voor de bewaking van leerplandoelen aan de hand van zelf uitgewerkte instrumenten is hierbij sprekend.

Via klascontacten en -bezoeken en gesprekken tracht hij zicht te houden op wat er in de klassen gebeurt en bijsturing te voorzien. Waar nodig doet hij een beroep op vraaggestuurde samenwerking met de pedagogische begeleiding.

Visieontwikkeling De school heeft een uitgeschreven visie over haar onderwijs en opvoeding, afgeleid van de neteigen uitgangspunten. Ze communiceert hierover onder meer via de schoolwebsite. Met de uitspraak: "We kunnen niet van alle kinderen dezelfde sterren maken, wel kunnen we er voor zorgen dat ze allemaal schitteren", benadrukt de school in haar visie de centrale plaats van de kinderen die haar toevertrouwd zijn en een doorgedreven kindgerichte optie.

Het blijft voor de school een uitdaging om haar visie nog verder te vertalen naar concrete prioriteiten met doelgerichte acties en die vast te leggen in een gefaseerd en strategisch ontwikkelingsplan met aandacht voor de rol en verantwoordelijkheid van elk betrokken teamlid.

Besluitvorming De school voorziet in voldoende overlegmomenten binnen planmatige structuren. De personeelsvergaderingen zijn een waardevol platform om opdrachten van de school en noden binnen het team door te praten. Ze krijgen een inhoudelijke invulling en er is ook een praktisch-organisatorische luik. Op vraag van het team verloopt dit overleg soms ook per niveau. De directie zoekt vooral op de personeelsvergaderingen naar een consensusbesluit voor het nemen van beslissingen. Leerkrachten hebben heel wat overleg 'tussendoor'. Toch kan het inhoudelijk overleg tussen opeenvolgende klasgroepen nog groeien.

De directeur vormt samen met de zorgcoördinator en de zorgleerleerkrachten een kernteam dat zich voornamelijk richt op initiatieven en structuren om de zorgverbreding in de school te realiseren. Soms is dit overleg ook ruimer dan louter 'zorg'. Verder zijn er een aantal werkgroepen die organisatorische aspecten van het schoolleven of –initiatieven behartigen en uitwerken. Dit kernteam en werkgroepen kunnen gezien worden als een aanzet tot breder gedragen besluitvorming en gedeeld leiderschap. Andere vormen van medeverantwoordelijkheid, zoals de optie om gangmakers aan te stellen voor een aantal onderwijskundige aspecten of het installeren van een tijdelijke pedagogische werkgroep, zijn er vooralsnog niet.

De school beschikt over een schoolwerkplan dat voor elke teamlid raadpleegbaar is op het schoolplatform. Dit systeem biedt zeker voordelen om besluitvorming vlot bereikbaar te maken en om wijzigingen snel op te vangen.

Kwaliteitszorg De school investeerde in een aantal initiatieven zoals de leerkrachtenbevraging, de tevredenheidsmeting bij de ouders en de evaluatie van bepaalde aspecten van de schoolwerking. Ook het welbevinden van de leerlingen was voorwerp van bevraging en er is een forum waarin leerlingen participeren. Al deze initiatieven gaven een aantal bevestigende uitspraken over het gevoerde beleid of leidden reeds tot enkele gerichte verbeteracties.

Outputanalyse is een volwaardige component van het kwaliteitsdenken op school. De school beschikt over diverse bronnen, zoals resultaten uit schooloverstijgende toetsen, uit het leerlingvolgsysteem en van de leerlingen in vervolgonderwijs.

De inschatting van de directeur over de meest dringende noden van de school en een vorig doorlichtingsverslag vormen een belangrijke basis voor kwaliteitszorg. Daarbij krijgt doelenbewaking een belangrijke klemtoon. De school houdt een prioriteitenoverzicht bij over de voorbije schooljaren. Daarin zijn meestal een timing en de doelgroep opgenomen. Opvallend is wel het vrij ruime aantal prioriteiten, die wellicht terechte bijsturingspunten zijn voor de school. Toch bestaat het risico dat die in verhouding tot de beschikbare tijd niet volledig afgerond raken.

De school heeft nog niet echt de cultuur om formeel kritisch te reflecteren over de manier waarop ze haar kwaliteitszorg voert, wat ze met haar initiatieven wil bereiken en hoe ze de analyse uit de verkregen informatie optimaal kan aanwenden in haar permanente bijsturing.

Talenbeleid De school heeft een visie op talenbeleid ontwikkeld, vertaald in relevante doelen en geconcretiseerd in acties op school-, klas- en leerlingenniveau. Ze heeft functionele structuren gecreëerd. Die worden vooral gekenmerkt door verschillende vormen van leestraining en door taalinitiatie Frans in de eerste en tweede graad.

De school ontplooit initiatieven om de behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands in kaart te brengen. Dat kan echter nog uitgebreid worden. De school maakte afspraken ten aanzien van het communicatief taalgebruik en verzorgt de talige aspecten van de communicatie met de ouders. Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling krijgen de leerlingen aangepast talige ondersteuning. Er zijn tal van differentiatiemogelijkheden in de lagere afdeling en in het kleuteronderwijs is er 'taalinitiatie' voor taalvertraagde en anderstalige kleuters. Daarbij wordt functioneel gebruik gemaakt van educatieve software, maar deze talige additionele begeleiding spoort niet altijd met de dominante themawoordenschat uit de klas.

De school heeft aandacht voor een participatieve ontwikkeling van het talenbeleid. Ze neemt initiatieven inzake professionalisering met betrekking tot het talenbeleid. Zo is talenbeleid dit schooljaar één van de vernieuwingsprioriteiten om het verder uit te werken. Leraren zijn op de hoogte van de herziene eindtermen Nederlands en de nieuwe eindtermen Frans.

GOK- en zorgbeleid De school heeft een visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De acties sluiten aan bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie faciliteert in toenemende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen. Toch heeft het team eerder in beperkte mate zicht op de reële effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

De school heeft in haar professionaliseringsbeleid in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid in hoofdzaak aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de zorgcoördinator en de zorgleerkrachten en van de directeur. Indien mogelijk wordt ook de individuele leerkracht in deze specifieke professionalisering betrokken, wat het draagvlak voor het GOK- en zorgbeleid uiteraard verhoogt.

Deliberatie Alhoewel uit het erkenningsonderzoek blijkt dat muzische vorming in de lagere afdeling niet voldoet, stelt de inspectie vast dat de school al een aantal waardevolle stappen ondernam om het leerplan beter toe te passen. Door de sterke betrokkenheid en de gezamenlijke doelgerichtheid van het team en het voldoende hoog beleidsvoerend vermogen, vertrouwt de inspectie erop dat de school dit tekort zelfstandig en binnen een aanvaardbare termijn wegwerkt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het uitwerken in het kleuteronderwijs van thema's die veelal nauw aansluiten bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen en die door hun veelzijdige invulling de brede persoonlijkheidsontwikkeling beogen.
- Het verrijken van speelwerkhoeven die de integratie van het thema in het kleuterklasgebeuren bevordert en die de kleuters goede kansen bieden om te exploreren en te experimenteren.
- Het aanbieden van opvoedende activiteiten in het kleuteronderwijs die diverse domeinen van wereldoriëntatie bestrijkt.
- De aandacht voor de sanitaire en hygiënische opvoeding in het kleuteronderwijs en voor het gebruik van stappenplannen daaromtrent.
- Het expliciet bewaken van de ontwikkelingsaspecten in het kleuteronderwijs.
- Het systematisch bewaken van de leerplandoelen van wereldoriëntatie en muzische vorming over de leerjaren heen.
- De aandacht in de lagere afdeling voor de verschillende domeinen van wereldoriëntatie en voor de actualiteit.
- De functionele kansen om in het lager onderwijs binnen wereldoriëntatie sociale vaardigheden en aspecten van leren leren en ICT op actieve wijze te verwerven.
- De samenhang van wereldoriëntatie met andere leergebieden en de projectmatige aanpak bij de meerdaagse extramurale activiteiten en/of bij school- en klasprojecten, waarin verschillende educaties en werkelijkheidsgericht onderwijs nagestreefd wordt.
- De inspanning om meerdere muzische domeinen te integreren in eenzelfde muzische activiteit.
- De muzische activiteiten op schoolniveau en de initiatieven om de kunstzinnige vorming van de leerlingen te verhogen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht om de ontwikkeling van de kleuters te volgen, die resulteert in een vrij genuanceerde beeldvorming.
- De breed gedragen leerbegeleiding in de school met aansturing door de zorgcoördinator.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid en de inzet van het leiderschap.
- De onderwijskundige sturing door de directeur.
- De democratische leiderschapsstijl met aandacht voor participatieve besluitvorming en visieontwikkeling.
- De gestructureerde schoolorganisatie en het ordelijk schoolleven.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In het kleuteronderwijs concrete operationele activiteitsdoelen formuleren, de dagelijks weerkerende en routineactiviteiten doelgericht plannen en uitvoeren, én de leerplandoelen meer intentioneel bewaken.
- De kalenders en andere registratiemiddelen en hun visuele voorstelling beter afstemmen op het ontwikkelingsniveau van de kleuters.
- De nieuwe leerplandoelen van techniek, waarbij het probleemoplossend denken expliciet wordt nagestreefd, in het kleuteronderwijs meer intentioneel in praktijk brengen.
- In muzische vorming in het kleuteronderwijs de persoonlijke vormgeving meer stimuleren en drama en bewegingsexpressie meer intentioneel organiseren.
- In het kleuteronderwijs een begeleidingsstijl ontwikkelen, die meer kansen biedt tot ondernemend leren met ruimte voor creativiteit en aandacht voor zelfsturing.
- Het taalgebruik van leerkrachten kleuteronderwijs optimaliseren door het vermijden van dialectisch taalgebruik, van de pedagogische echo, van een gesloten vraagstelling, van het overmatige gebruik van verkleinwoorden en/of van de zelfaanspreking.
- De inrichting van sommige kleuterklaslokalen optimaliseren.
- De themavoorbereiding in wereldoriëntatie in de lagere afdeling optimaliseren en concrete operationele doelen formuleren in de kortetermijnplanning.
- In het lager onderwijs de thema's van wereldoriëntatie sterker benaderen vanuit verschillende invalshoeken en de onderwijsleermiddelen verder uitbreiden.
- Voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling meer gevarieerde didactische werk- en groeperingsvormen aanwenden en de klassikaalfrontale aanpak afbouwen.
- Het tijds- en ruimtebegrip in de lagere afdeling geleidelijk laten groeien over de leerjaren heen en de referentiekaders meer dynamisch gebruiken.
- De evaluatie van wereldoriëntatie en van muzische vorming verfijnen en meer variëren en beter afstemmen op de leerplandoelen.
- De rapportering over wereldoriëntatie en muzische vorming informatief en communicatief versterken.
- In de kortetermijnplanning concreet operationele doelen formuleren.
- Een begeleidingsstijl aanwenden die uitnodigt tot creatieve expressie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het observatiesysteem in het kleuteronderwijs verder optimaliseren.
- De verdere implementatie van leerplanvernieuwing muzische vorming opnemen binnen de deskundigheidsbevordering van de leerkrachten.

Wat betreft het algemeen beleid

- Vernieuwings- en implementatieprocessen planmatig, doel- en gelijkgericht aanpakken en afspraken daarbij duidelijk vastleggen in het schoolwerkplan.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het schooloverzicht voor muzische vorming, waarin per domein activiteiten per leerjaar opgenomen zijn, verder verfijnen zodat het team zicht heeft op de graduele opbouw van muzische vaardigheden en attitudes.
- In de onderwijspraktijk de kwaliteit van het muzisch-creatief proces bij de leerlingen versterken.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eric Van Laere de inspecteur-verslaggever	Patrick COPPENS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	